

Naczelne Dowództwo W.P.
/Sztab Generalny/

Warszawa dn. 16/IX. 1920.

Oddział II. Biuro Szyfr.
Wydział 2.

4817/2

Do

Pułkownika Ś W I T A L S K I E G O

Z rozkazu Szefa II. Oddziału N.D.W.P. przesyła się dla Komendanta komplet tłumaczeń deszyfrowanej korespondencji działaczy rosyjskich (antibolszewickich).

Wszystkiego w zeszycie zanumerowanych 51 stron.-

Kawalewski

Szef Wydziału 2 Sekc. Szyfr. N.D. Porucznik

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 4817/2 dnia 16/IX 1920 r.
Por. K. załącz. Wydział.

343

(Wysłanego 51 stron.)

Ze zgodzić z omawianymi z wyjątkami
tytułowymi

Prof. Dr. S. S. O. J. J.
Kowalewski
Pomocnik

S I E R P I E Ń 1 9 2 0 r.

15/9-1920.

5). Z WARSZAWY dn. 7/VIII.20.

GIERS Ambasada Rosyjska w PARYZU.
Przesyłam depeszę SŁOZNEKOWA:
Komunikuję: choroba gazy, która nie pozwala mi mówić
i długotrwała wysoka temperatura zmusiły mnie do przela-
nia swych obowiązków - kierownictwa Misją na WAŁUJEW, mam
nadzieję, że za 10 dni powrócę do pełnienia swego obowią-
ku.
wśród których jest 700 oficerów.
GORŁOW.

2). Z WARSZAWY dn. 7/VIII. 20.

GIERS . Ambasada Rosyjska w PARYZU.
Przyjąłem funkcje kierownika Misji. GORŁOW został ewakuo-
wany w pociągu sanitarnym. Misja wyjeżdża jutro z całym Korpusem Dyplomatycznym.
WAŁUJEW.

3). WARSZAWA dn. 7/VIII.

GIERS Ambasada Rosyjska w PARYZU.
Instrukcje do SZTOKHOLMU zostały wysłane.
WAŁUJEW.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

4). Z PARYZA 10/VIII. do WARSZAWY-Hot. BRISTOL . GORŁOW.

Od STRUWE.
Polskie Przedstawicielstwo w SEWASTOPOLU odmawia wizy, lecz wywa Pan jednakże wszystkich zdolnych do przed otrzymaniem specjalnego pozwolenia na to z WARSZAWY, rosjanom, którzy się uredzili na /zapadnom kraje/ obszarach Państwa Polskiego, wówczas gdy cudzoziemcom wydają pozwolenia na przejazd przez GALAC na specjalnie przeznaczonym na to statku. TRUBECKOJ prosi SKOMSKIEGO by mu w tem depomógł i usunął tego rodzaju niesprawiedliwe traktowanie rosjan - uchodźców, które stawia takowych w sytuacji bez wyjścia. Proszę o pomówienie z PATKIEM w

... wspomaganie br
Janagrowa Kpaib....)

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

344 345

też kwestji i zakomunikować mi rezultat.
szeregów dla walki na polskim froncie, teraz są w rez-
M A K LAK O W
terce i wąż się do Pana. Tymczasem oddział otrzymał od

5). ZABELEKARANKA XVIII Z WARSZAWY DO SEWASTOPOLA
rozkaz natychmiastowego wyruszenia na front narazie w
28/VIII.

Przesyłam depeszę SAWINKOWA:

" Sto trzydzieści siedem. Formujący się w POLSCE oddział
dział generała GLAZENAPPA ma w swoim składzie tym-
czasem dwóch.....około 4000 ludzi i
zarejestrowanych 2700 ludzi różnego rodzaju broni
wśród których jest 700 oficerów.

Pomimo iż od ział ten jest tak mało liczebnym, jed-
nakże może on odegrać poważną rolę na froncie polskim, xx
ze względu na rozwijające się powodzenie polskich wojsk
jak również z powodu, że łatwym będzie powiększyć li-
czebność tego oddziału za pomocą wcielenia w jego s
skład jeńców i tych żołnierzy Armji Czerwonej, którzy
dobrowolnie przechodzą na stronę polaków, a liczba ta-
kowych wynosi już kilkadziesiąt tysięcy.

Znaczenie polityczne tego oddziału jest kolosalne, po-
nieważ w oczach polskich będzie on przedstawiciel-
stwem Państwa, możliwością rosyjsko - polskiego mię-
dzy Wami i PIŁSUDZKIM przymierza i przyjaźni obydwuch
narodów.

W Pańskich depeszach Pan nie protestuje przeciwko for-
mowaniu się w POLSCE oddziałów z rosyjskich oficerów
i żołnierzy., którzy nie chcą lub nie mogą jechać na
KRYM, lecz wzywa Pan jednakże wszystkich zdolnych do
broni do siebie, co jest przez oficerów komentowane ja
jako wyraźny Pański rozkaz opuścić granice POLSKI
i jechać na KRYM.

Tęgo rodzaju reagowanie na Pański rozkaz jest komplet-
nym dowodem naszej wobec Pana lejalności.

Ci sami oficerowie, którzy jeszcze przed 6 tygodnia-
mi dobrowolnie wypowiedzieli życzenie wstąpienia do
szeregów

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

345

/dalszy ciąg/

szeregów dla walki na polskim froncie, teraz są w rozterce irwają się do Pana. Tymczasem oddział otrzymał od Polskiego Nacz. Dow., któremu strategicznie podlega rozkaz natychmiastowego wyruszenia na front narazie w składzie 1500 ludzi. Rozkaz ten jest trudnym do wykonania z tego powodu, że oddział ten nie jest jeszcze ~~nie~~ destatecznie wyekwipowany i uzbrojony, lecz bezwarunkowo został by wykonany, gdyby jednakże nie komentowanie treści Pańskich depeesz, jako wyraźnego rozkazu wyjazdu na południe. Wytwarza się więc sytuacja, na podstawie której Nacz. Dow. Polskie będzie przekonaniem, że oddział odmówił wykonania rozkazu, a to bezwarunkowo wpłynie ujemnie i będzie tworzyło przeszkodę do nawiązania przyjaznych rosyjsko - polskich stosunków i splami dobre imię rosyjskie w oczach społeczeństwa polskiego.

M. SAWINKOW.

Robię starania u Naczelnego Wodza PIŁSUDZKIEGO o chwilowem cofnięciu tego rozkazu do chwili otrzymania Pańskiej odpowiedzi w tej kwestji. Proszę więc o wskazówki, czy oddział ma wyjść na front polski, czy też natychmiast ewakuować się do ROSJI, co spowoduje znaczną stratę czasu.

Oficerowie z niecierpliwością oczekują Pańskiej odpowiedzi, która wskaże im wyjście z tej trudnej sytuacji nieświadomości, jak mają postąpić.

W moich rozmowach z Przedstawicielami Nacz. Dow. i PIŁSUDZKIM niejednokrotnie zaznaczano mi, że D-ca Oddziału, o wiele pożądanym byłby tu jakikolwiek bądź ^{genem} służby rosyjskiej, niż GŁAZENAPP, który niezasłużenie ma reputację germanofila i nie posiada zaufania u większości polityków państw północno-zachodnich.

Ja zakomunikowałem o tem G. Chwilowo oddał on D-two w ręce BOBOSZKO. Ja osobiście zaaprobowałem tę zmianę, ponieważ G. otrzymał natychmiastowy rozkaz wystąpienia na front i nie.....o tej zmianie doniosłem

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

346

natychmiast Polskiemu Nacz. Dow. telegraficznie i prosi-
 len o ewakuację oddziału do Pana, co było przyjęte jako
 odmowa G. wykonania rozkazu. Proszę Pana o zatwierdzenie
 gen. BOBOSZKO, jako D-cę, lub też mianować gen. PEREMY-
 KINA, albo też TRUSOWA.
 W POLSCE egzystuje.....rosyjski oddział gen.
 BAŁACHOWICZA już funkcjonujący na froncie, i dwie kozac-
 kie brygady essaułów JAKOWLEWA i SALNIKOWA, których chcą
 oddać pod rozkazy BAŁACHOWICZA. Proszę powiadomić czy nie
 ma Pan nic przeciwko temu i bardzo proszę o natychmias-
 tową odpowiedź na wszystkie zapytania. Będąc au courant
 Pańskiego programu politycznego gotów jestem uznać Pań-
 ski Rząd. Pozwalam sobie zwrócić Pańską uwagę, że od-
 wołanie przez Pana oddziału i odmowa wstąpienia na front
 bezwarunkowo przeszkodzi pańskiemu porozumieniu się z
 Rządem Polskim.

M. S A W I N K O W.

6). GORŁOW. Hotel BRISTOL. WARSZAWA.
 3). WARSZAWA. Reprezentant rosyjski. z KONSTANTYNOPOLA.
 PARYZ 31/VIII.
 5/VII. 20.

MILLER prosi o zakomunikowanie:
 Proszę telegrafować, czy przyjechał przedstawiciel woj-
 skowy WRANGLA, generał MACHROW.....zarządzenia
 naszego frontu konieczna jest wypełnienie kadet. z tego
 powodu Głównodowodzący uważa za konieczne by wszystkich
 żołdaków do walki żołnierzy i oficerów termánowe wysłać
 na KRYM.

G I E R S.

Kopja. PARYZ. N E R A T O W.

X

4). GORŁOW. WARSZAWA. z PARYZA. 5/VII.
 General HERMONIUS prosi o zakomunikowanie: de gen. HERDOWA
 Po telegramie Nr. 1324, zaadresowanej do STODWE powiadania
 się; cała bielizna została już wysłaną na KRYM, nie me-
 gien wysłać jeszcze, niż 7000.....
 obawiam się, że z powodu powszechnego
 przeżycia transportowego wyekwipowanie prz-
 opóźnieniem. Obuwia nie posiadamy wcale. O rezultacie

PILSUDSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

PILSUDSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

PILSUDSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

L I P I E C 1 9 2 0 r.

pertraktacji co do transportu i możliwości zakupienia

1). Z PARYZA .1920. Lipiec. do WARSZAWY . GORŁOW.

Preszę wystarać się u Rządu Polskiego o pozwolenie na tranzytową dla trzech tysięcy żołnierzy i oficerów byłej armji JUDENICZA z ESTONJI i ŁOTWY do SERBJI. Już niejednokrotnie telegrafowałem o tem do WARSZAWY polski attaché w Paryżu. Droga, którą ma być skierowany oddział jest: GDAŃSK - POZNAŃ - KRAKÓW - BUDAPESZT, oddział będzie wysyłany partjami.

6). GORŁOW. WAGIER S. PARYZA. 8/VII.

Dla DOLIŃSKIEGO. SZCZERBACZEW presi o zakomunikowanie:

2). Z KONSTANTYNOPOLA do WARSZAWY. 5/VII. znajduje się pułkownik

TRUBECKOJ telegrafuje: służył w "suewskiej" gwardyjskiej

Presimy o wyświetlenie nam politycznej POLSKI. Prosimy,

by zechciał Pan swemi informacjami trzymać nas au courant sprawy.

N E R A T O W.

7). Z LONDYNU do Ambasady Rosyjskiej w WARSZAWIE.

3). WARSZAWA . Reprezentant rosyjski. Z KONSTANTYNOPOLA.

SAWINKOW telegrafuje: Z rozkazu głównodowodzącego Komunikuję: ze względu na rozszerzenie się frontu na

TRUBECKOJ presi o zakomunikowanie:

koniecznym jest dopełnienie kader, uznaje on za koniecznym by wszystkie oddziały do walki jednostki natychmiast skierowywać na KRYM.

naszego frontu koniecznym jest wypełnienie kader. Z tego powodu Głównodowodzący uważa za konieczne by wszystkich zdolnych do walki żołnierzy i oficerów terminowo wysłać na KRYM.

Władca z dn. 23 lipca od STEUWE do ZAMOJSKIEGO per Kopja. PARYZ. N E R A T O W.

4). GORŁOW. WARSZAWA . z PARYZA. 5/VII.

General HERMONIUS presi o zakomunikowanie: do gen. BREDOWA:

Po telegramie Nr. 1324, zaadresowanej do STEUWE powiadamia

się: cała bielizna została już wysłaną na KRYM, nie mogę wysłać inaczej, niż 7000.....

.....lecz obawiam się, że z powodu powszechnego rozprężenia ruchu transportowego wykwapowanie przyjdzie z opóźnieniem. Obuwia nie posiadamy wcale . O rezultacie

przekazane

znajduje się pułkownik TRUBECKOJ służył w "suewskiej" gwardyjskiej

388

X

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

pertraktacji co do transportu i możliwości zakupu
bielizny i obuwi będą telegrafował dodatkowo.

B A Z I L I.

5). WARSZAWA. GORŁÓW z PARYZA. 6/VII. 1920 .

Z sum przeznaczonych dla KUTIEPOWA może Pan wydawać na
utrzymanie KOROTOWCA w poprzednich rozmiarach.

G I E R S.

6). GORŁÓW. WARSZAWA. Z PARYZA. 8/VII.

Dla DOLIŃSKIEGO. SZCZERBACZEW presji o zakomunikowanie:

Presję zakomunikować czy w Oddziale znajduje się pułkownik
KRAJPCZÓW, który służył w " szwedzkiej " gwardyjskiej
....., żona jego znajduje się w BATUMIE.

B A Z I L I.

7). Z LONDYNU do Poselstwa Rosyjskiego w WARSZAWIE.

12/VII. 20.

SAWINKOW telegrafuje: Z rozkazu głównodowodzącego ko-
munikuje: że z powodu rozszerzenia się frontu naszego,
koniecznym jest dopełnienie kadr, uznaje on więc za
konieczne by wszystkie zdolne do walki jednostki natych-
miast skierowywać na KRYM.

8). Z PARYZA do GORŁÓWA. WARSZAWA . 13/VII. 1920 .

W liście z dn. 22 lipca od STUWE do ZAMOJSKIEGO po-
wiadomione o Pańskim objęciu kierownictwa Misją.

Z. presji o telegrafowanie do WARSZAWY.

B A Z I L I.

9). Z WARSZAWY 30/VII. 1920.

GIERS. Ambasada rosyjska w PARYZU.

Z rozmów z PATKIEM dowiedziałem się, że Naczelne De-
wództwo i kierownictwo wojennymi operacjami zostało
de facto nieoficjalnie oddane przez Rząd Polski gene-

/dalszy ciąg/

rałowi WEYGAND. Potwierdza się to i z innych źródeł. Według wskazówek gen. WEYGAND widocznie rozpoczęto oczyszczanie Sztabu Generalnego z nieodpowiedniego elementu. Ponieważ jedną z głównych przyczyn ostatnich niepowodzeń była nieudolność d-ców, to temu oczyszczeniu nadają duże znaczenie. Do chwili obecnej posuwano się bolszewików szybko postępująco. BIAŁYSTOK, OSSOWIEC zostały zajęte, były już kilkakrotne napady na ŁÓWŻĘ. Księżę SAPIEHA powiedział mi, że pomimo wszystko x przy końcu tygodnia oczekiwana jest pomyślna zmiana w operacjach wojennych. SAPIEHA nie oczekuje pomyślnego rezultatu rokowań pokojowych i przewiduje w dalszym ciągu bezlitosną walkę, między innymi wynikło pytanie jakie wrażenie wywarłoby w ROSJI wypowiedzenie jej wojny przez FINLANDJĘ i pochód FINLANDJI na PIOTROGRODĘ. Odpowiedziałem na to że konflikt ten mógł być usuniętym gdyby FINLANDJA wypowiedziała się wyraźnie że w tem niema żadnych zaborczych planów co do terytorjum rosyjskiego.

G O R Ł O W.

Sytuacja armji w obzrach coraz się pogarsza. Jeśli kwestja ta nie zostanie rozstrzygnięta do lipca, to reszecznie się masowa ucieczka. Na razie udaje się jej powstrzymać, lecz agitacja trwa nawet pod kierownictwem pelachów. Dochodzą wersje od zbiegów..... KRYMU, jeancze ten bardziej potęgają chęć ucieczki. Preszę e określone instrukcje w tej kwestji. Również oczekają odpowiedzi na naszą depeszę w kwestji wstępiania do armji narodowych. Jeśli stracę nadzieję wypuszczenia stąd armji narodowej, to się zachęwać srebro elementy dla wy..... KRYM. Konieczne są środki w rozmiarze 10 mil. dolarów franków dla ewakuacji i na utrzymanie armji tu na miejscu do

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

98

C Z E R W I E C 1920 r.

1). Z PARYZA do WARSZAWY . 12/VI. 20.

Do GORŁOWA dla RODICZEWA.

Znając treść rozmów Pańskich z PIŁSUDZKIM, w zupełności podzielam i pochwalam Pańskie starania, które odpowiadają całkowicie projektem Głównodowodzącego. Telegrafowałem do WRANGLA, porozumiawszy się poprzednie z GIERSEM i MAKŁAKOWYM, proponując oddanie w Pańskie ręce przedstawicielstwa naszej sprawy w WARSZAWIE, pozostawiając GORŁOWA - szefem Misji.

Proszę telegraficznie zakomunikować swą zgodę.

M A K Ł A K O W.

2) Z WARSZAWY do KONSTANTYNOPOLA. 13/VI. 20.

Do gen. WRANGLA.

Kwestja wysłania nas na KRYM, dotychczas nie posiada się naprzód. Polacy wyszukują coraz nowe preteksty by

nas zatrzymać i teraz wymagają od nas drogą dyplomatyczną zagwarantowania przyjęcia.....

.....armji na KRYM, bez której odmiawiają nam

wet samego rozpatrzenia tej kwestji. Proszę bardzo jaknajprędzej nadesłać odpowiedź.

Sytuacja armji w obozach coraz się pogarsza. Jeśli kwestja ta nie zostanie rozstrzygniętą do lipca, to rozpocznie się masowa ucieczka. Na razie udaje się mi

je powstrzymać, lecz agitacja trwa nawet pod kierownictwem polaków. Dochodzą wersje od zbiegów.....

.....KRYMU, jeszcze tem bardziej potęgują chęć ucieczki. Proszę o określone instrukcje w tej

kwestji. Również czekają odpowiedzi na moją depeszę w kwestji wstępowania do armji narodowych. Jeśli

stracę nadzieję wypuszczenia stąd armji, to postaram się zachować zdrowe elementy dla wysłania na KRYM.

Konieczne są środki w rozmiarze 10 milionów franków dla ewakuacji i na utrzymanie armji tu na miejscu do

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

dalszy ciąg/
chwili wyjazdu, ponieważ w obozie głodno, wielka nę-
dza. Nie mają.....
przyjaciółem Polskiej Rzeczypospolitej i uważa Pan
.....i.....

Bardzo proszę o natychmiastową odpowiedź dla uspokaje-
niamebezów, ponieważ brak wiadomości od Was działa tam
przygnębiająco, potęguje się to prowokacją w prasie.
O naszym wyjeździe stąd robi starania SAWINKOW.

B R E D O W.

K U T I E P O W.

3). Z KONSTANTYNOPOLA. Do Przedstawiciela rosyjskiego.

14/VI.1920.

Depesze Nr. 86 i 88 były wadliwie podane. Prosimy o po-
wieloczenie. o losach Ukrainy zdecydować wkrótce KONSTAN-
TUANTA UKRAIŃSKA N E R A T O W.

4). Z WARSZAWY 16/VI. 20. DO PARYŻA. Ambasada Rosyj-
ska.

SAWINKOW prosi o zakomunikowanie.....ks.LWOWU:

"Telegrafuję do WRANGLA: wczoraj zostałem przyjęty
przez PIŁSUDZKIEGO.

On stoi na gruncie rosyjsko - polskiego porozumienia
się. Jednakże on zaznacza, że do chwili nim wojska nie
wyszły poza obręb KRYMU i nie uwolniły Kozackich obsza-
rów, Rząd Pański w oczach Sejmu i Społeczeństwa pol-
skiego nie może być uważany za dostateczny
autorytet do zawarcia sejuszu. PIŁSUDZKI musi się z
tem liczyć i dlatego uważa przybycie specjalnej Kom-
misji Wojskowej wysłanej z ramienia Pańskiego Rządu
tymczasem za przedwczesne.

On zapewniał mnie, że nie prowadzi wojny w żadnym
razie przeciwko ROSJI, lecz li tylko przeciwko bel-
szewikom, nie w celach zabierczych, a w celu uwolnie-
nia od wroga. On obiecał ogłosić to oficjalnie, i
prosił by Panu powtórzyć, że w interesie przyszłego
polsko - rosyjskiego sejuszu byłoby pożądanym także

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

/ dalszy ciąg /

... Presse pana o powiadomienie mnie o Pańskiej teraźniejszości i z Pańskiej strony zapewnienie że jest Pan nie wrogiem i w tej sytuacji wojennej i Pańskich projektach politycznych. W a przyjacielem Polskiej Rzeczypospolitej i uważa Pan wojsko Polskie nie jako wroga, lecz jako wojsko Państwa zaprzyjaźnionego.

Wkrótce znów będę widać się z PIŁSUDZKI. Powiedział mi on, że podług jego zdania panowanie bolszewików chyli się do upadku i że jego przypuszczeniem jest że ROSJA składać się będzie z szeregu w tej chwili wolnych Państw, na podstawie różnego stopnia federacji i że do tego związku Narodów przyłączą się również FINLANDJA i POLSKA.

Co zaś do kwestji ugody polsko - ukraińskiej, PIŁSUDZKI powiedział, że wynika ona z warunków wojny i jest czasową, ponieważ o losach Ukrainy zdecyduje wkrótce KONSTYTUANTA UKRAIŃSKA, a że od Rosjan on bynajmniej nie wymaga uznania UKRAINY. Oprócz tego zakomunikował mi on jeszcze jedną rzecz, którą jako kwestję specjalnie tajną i najbardziej ważną wysyłam przesłaną przez PARYŻ kurjerem.. Ze swej strony dodaję, że najcięższymi punktami ^{dla nas} polsko - ukraińskiej ugody, są:

- 1) oddanie POLSCE ŁUCKIEGO, ROWIENSKIEGO, WŁODZIMIERZ-WOŁYŃSKIEGO i KRZEMIENIECKIEGO powiatów,
- 2) uznanie niepodległości UKRAINY,
- 3) udział polskich Przedstawicieli w Rządzie Ukraińskim z liczbę 2 ministrów
- 4) Zrezygnowanie ukraińców z pretensji co do GALICJI WSCHODNIEJ.

Oddziałowi BREDOWA PIŁSUDZKI pozwolił ewakuować się i obiecał wyznaczyć specjalną wojskową ewakuację..... z rosyjskimi przedstawicielami w jej składzie, lecz zaznaczył że ewakuacja ta narazie nie może być przeprowadzona, ponieważ nie otrzymano tu jeszcze od odpowiedzi od Rządu Czeskiego i Rumuńskiego w kwestji przepuszczenia oddziału tego przez ich terytorjum.

Potwierdzam, że przejazd ten w danej chwili jest trudnym do urzeczywistnienia. Pozostaję tymczasem w Warsza-

11.
1890.
wie. Proszę pana o powiadomienie mnie o Pańskiej teraźniejszej sytuacji wojennej i Pańskich projektach politycznych. Wersje o formowaniu się w WARSZAWIE rządu rosyjskiego są bezwarunkowo bezpodstawne.

Wkrótce znów będę wędził się z PIŁSUDZKIM. „dalej wzdłuż starej granicy K. U. T. I. do POLW. granicy do WYSZOGRODU na północ przez węgierską KRZEMIENIECKIE i przechodzi dalej do ZDOBRUNEWA, następnie wzdłuż granicy powiatu ROWIENSKIEGO do południowej granicy gubernji MINSKIEJ i po PRYBECI do DNIEPRU a dalej granice siedemdziesiątego roku. UKRAINA i POLSKA wzajemnie zobowiązują się nie podpisywać żadnego traktatu międzynarodowego, który by był szkodliwym dla którejkolwiek z stron. UKRAINA gwarantuje na swym terytorjum te same prawa polakom, które na polskim terytorjum będą miały ukraińcy.

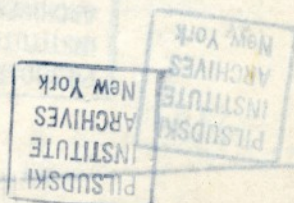
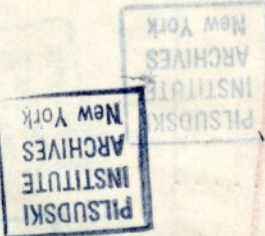
Kwestja realna zostanie rozstrzygnięta przez Konstytuantę i do chwili tej nie mogą być naruszone prawa większych posiadaczy ziemskich bez zgody na to POLSKI Ugeda zawiera w sobie także tajną umowę o charakterze ekonomicznym i handlowym wojennym.

G O R Ł O W.

2). Z PARYŻA do WARSZAWY. 28/V.

Podjąwszy się z polecenia STRUWE, skoordynowania i działalności dyplomatycznej naszego Przedstawicielstwa za granicą, z działalnością Urzędu do Spraw Zagranicznych przy Głównodowodzącym wszystkich zbrojeniemi siłami Południowej Rosji, zwracam się do Pana z prośbą o pomoc w tej pracy dla osiągnięcia wspólnego dla nas wszystkich celu odbudowy ROSJI. Pozostaję tymczasem w PARYŻU. M. N. GIERS.

M A K Ł A K O W.

M A J 1920.

3). Z PARYŻA 28/V.

1). Z WARSZAWY. Do PARYŻA 4/V. 20.

"Kujer Lwowski" pisze o polsko - ukraińskiej ugodzie następująco: Granica UKRAINY idzie wzdłuż ZBRUCZA, dalej wzdłuż starej austro - rosyjskiej granicy do WYSZOGRODU na północ przez wzgórza KRZEMIENIECKIE i przechodzi dalej na wschód od ZDOŁBUNÓWA, następnie wzdłuż granicy powiatu ROWIENSKIEGO do południowej granicy gubernji MINSKIEJ i po PRYPECI do DNIEPRU a dalej granice siedemdziesiątego roku. UKRAINA i POLSKA wzajemnie zobowiązują się nie podpisywać żadnego traktatu międzynarodowego, który by był szkodliwym dla którejkolwiek z stron. UKRAINA gwarantuje na swem terytorjum te same prawa polakom, które na polskiem terytorjum będą miały ukraińcy .

Kwestja rolna zostanie rozstrzygniętą przez Konstytuantę i do chwili tej nie mogą być naruszone prawa większych posiadaczy ziemskich bez zgody na to POLSKI. Uгода zawiera w sobie także tajną umowę o charakterze ekonomicznym - handlowym wojennym.

G O R Ł O W.

2). Z PARYŻA do WARSZAWY. 28/V.

Podjąwszy się z polecenia STRUWE, skoordynowania i działalności dyplomatycznej naszego Przedstawicielstwa za granicą, z działalnością Urzędu do Spraw Zagranicznych przy Głównodowodzącym wszystkimi zbrojnymi siłami Południowej Rosji, zwracam się do Pana z prośbą o pomoc w tej pracy dla osiągnięcia wspólnego dla nas wszystkich celu odbudowy ROSJI. Pozostaję tymczasem w PARYŻU. M.N. GIERS.

M A K Ł A K O W.

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

3). z BELGRADU. 30/V.

Agent dyplomatyczny Rosyjski w WARSZAWIE.

Królewskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych cyrkularzem
rozkażało Przedstawicielem swym za granicą nie wizować
paszportów ukraińcom na wyjazd do JUGOSŁAWJI.

S T R A D T M A N. Minister Rosyjski.

Tędy nie została także depesza wysłana.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

9/IV. Z SENASTOPOLA do KONSTANTYNOPOLA.1920.-

Proszę zakomunikować naszemu Charge d'affaires w
ATENACH: wysłane do BULGARÓW radjo o ^{Tracji} ~~Tracji~~ jakoby od
Głównodowodzącego, jest to kompletny wymysł lub też -
złośliwa prowokacja.

Stąd nie została takowa depeza wysłana.-

..... N E R A T O W

JAKIEN.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

357

6/13.1920. DO SEWASTOPOLA, KAHATOWU, I KONSTANTYNOPOLA.

14/IV.1920.-

Z SEWASTOPOLA do KONSTANTYNOPOLA, Ambasada rosyjska.

OD GŁÓWNODOWODZĄCEGO dla generała SZATŁOWA, kopja gen. AGAPIEJEWU:

Oburzające zabójstwo rosyjskiego generała ROMANOWSKIEGO i nie dające się pogodzić z
..... czynią niemożliwym pełnienie obowiązków przez generała AGAPIEJEW. Do chwili mianowania nowego wojennego przedstawiciela, wkładam pełnienie tych obowiązków na
.....

JAKIMOW.

(Handwritten note in left margin)

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

358
359

6/IV.1920.DO SEWASTOPOLA.NARATOWU.z KONSTANTYNOPOLA.

..... z małżonką i współpracownikami dojechał pomyślnie, wszyscy zdrowi. Rozlokowali się w Poselstwie. Panie i większość współpracowników wyjeżdża do SERBII.

W. A. KARAKOWA. JAKIMOW. obowiązkiem wyrazić Pannę na

IV.1920.- Z KONSTANTYNOPOLA do SEWASTOPOLA. NERATOW.-

Przyjechali tu z ODESY generałowie DENIKIN i ROMANOWSKIJ.

Ten ostatni w ca 2 godziny po przyjeździe został dwoma strzałami z rewolweru zabity w westybiulu hotelowym przez nieznanego złoczyńcę.

JAKIMOW.

(Omyłkowo zamian.
Lecił kina.)

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

360

359

Przez KONSTANTYNOPOL do PARYŻA. 12/IV.20. SAZONOWU.

Od Głównodowodzącego została delegowana za-granicę osoba, której poręczono połączyć i objąć kierownictwo ~~pr~~ działalnoś ci na szych przedstawicielei i z tego powodu zwalням Pana od pełnienia tych obowiązków. Proszę czasowo oddać takowe w ręce W. A. MAKŁAKOWA. Uważam za swój obowiązek wyrazić Panu mą prawdziwą wdzięczność za tak bardzo pracę którą Pan pełnił, jako przedstawiciel zagranicą naszego Naczelnego Dowództwa.

WRANGEL.-

2). Z WARSZAWY do PARYŻA. Ambasada rosyjska. 13/IV. 20.

Zmiana po raz czwarty w przeciągu miesiący etató Misji, która się znajduje, jak Panu wiadomo w wyjąt kowe ciężkich warunkach w WARSZAWIE, gdzie oprócz wszystkiego osy resną znacznie szybciej niż się pełnił kurs waluty zagranicznej i zmniejszenie gazy statowym pracownikom misji przez pół i więcej, sta- wie ich w nadzwyczaj ciężkiej sytuacji i w każdym razie będzie wymagała raptownej i natychmiastowej pomocy w trybie ich życia. Ja nie mogę w żadnym razie zmniejszyć wynagrodzenia pięciu teraźniejszych niestawowych pracowników, którzy są niezbędni dla pracy. Detale przez kurjera.

KUPIKOW.

3). Z WARSZAWY do PARYŻA. Ambasada rosyjska. SAZONOW. 14/IV. 1920.

Otrzymałem tu nowe belastewickie długie bardzo radje w których cała odpowiedzialność za przelewana nadal krew na francie składa na polaków, w ten radjo wy-

rażoną jest propozycja przewożenia rekowań pokoje- wych w PIOTROGRODZIE lub w W... z zawarciem jednocześnie kompletnego zawieszenia broni na ca-

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

360

361

18.19

lym frontie. Odpowiedź na tę notę będzie kategorycznie
K W I E C I E Ń 1920.

rekwasy pokojowych w BORYSOWIE z zawieszeniem broni tylk

1). Z WARSZAWY do PARYZA. S A Z A N O W.

Ambasada rosyjska 1/IV. 20.

Odpowiedź bolszewików została otrzymana. Ogłoszona
treść tej odpowiedzi wśród innych punktów wysuwa
kentrpropozycję spotkania się nie w BORYSOWIE, a
na gruncie neutralnym, w jednym z miast ESTONJI, jak
również żądanie zawieszenia broni na całym frontie.
Zadania te wywarły tu jaknajgorsze wrażenie.
K U T I E P O W.

2). Z WARSZAWY do PARYZA. Ambasada rosyjska. 13/IV.
20.

Zmiana po raz czwarty w przeciągu 8 miesięcy etató
Misji, która się znajduje, jak Panu wiadomo w wyjąt
kowe ciężkich warunkach w WARSZAWIE, gdzie oprócz
wszystkiego ceny rosą znacznie szybciej niż się po
nosi kurs waluty zagranicznej i zmniejszenie gaży
etatowym pracownikiem misji przez pół i więcej, sta
wia ich w nadzwyczaj ciężkiej sytuacji i w każdym
razie będzie wymagało raptownej i natychmiastowej
zmiany w trybie ich życia. Ja nie mogę
w żadnym razie zmniejszyć wynagrodzenia pięciu
teraźniejszych nieetatowym pracownikom, którzy są
niezbędni dla pracy. Detale przez kurjera.

K U T I E P O W.

3). Z WARSZAWY do PARYZA. Ambasada rosyjska.

SAZANOW. 6/IV. 1920.

Otrzymane tu nowe bolszewickie długie bardzo radje
w którym cała odpowiedzialność za przelewana nadal
krew na frontie składa na polaków, w tem radje wy
rażoną jest propezycja prowadzenia rokowań pokoje
wych w PIOTROGRODZIE lub w WARSZAWIE z zawarciem
jednocześnie kompletnego zawieszenia broni na ca-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

362

361

19.
20.
łym francie. Odpowiedź na tę notę będzie kategorycznie
odmowną i zawiera pewną propozycję wznowienia
rozkładów pokojowych w BORYSOWIE z zawieszeniem broni tylko
na tym odcinku.

K U T I E P O W.

4). Z WARSZAWY do PARYZA. Ambasada Rosyjska w PARYZU
21/IV.

Po powrocie KOROSTOWCA nie otrzymałem ani jednej prze-
syłki z PARYZA, które dotychczas były dosyłane z fran-
cuską walizką. Wobec tego proszę o potwierdzenie wysła-
nych stąd w ten sam sposób moich meldunków Nr. Nr. od
20-ego do 36-ego, wszystkich siedemnaście.

K U T I E P O W.

5). Z WARSZAWY do BELGRADU. Do Ministra Rosyjskiego
28/IV. 1920 r.

Proszę zakomunikować hr. BOBRINSKIEMU, że syn jego leży
w szpitalu w SAMBORZE, chory na tyfus. SAMBOR znajduje
się niedaleko PRZEMYSŁA.

K U T I E P O W.

6). Z PARYZA. KUTIEPOW w WARSZAWIE. 29/IV.

MONKIEWICZ proszę zakomunikować DOLINSKIEMU.

Proszę ~~nie~~ zawiadomić mnie drogą telegraficzną, co udało
się przeprowadzić gen. SZCZERBACZOWU z dn. 7 kwietnia
za Nr. 7295, w kwestji przejazdu przez POLSKĘ oddziału
JUDENICZAKA.

S A Z A N O W.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

363

362

U T C H I N 1920 r.

4/III. Z WARSZAWY do PARYŻA. AMBASADA rosyjska. SAZONOW.

1). Z WARSZAWY 3/II. Ambasada Rosyjska w PARYŻU.

Znany Pan, były nasz urzędnik, GUTOWSKI, został mianowany Szelem Wydziału Brasowego ^{polskiego} Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

fakt egzystencji których został potwierdzony przez przedstawicieli E.S. Zagr., została odłożoną do chwili

K U T I E P O W.

8/VIII. Z WARSZAWY do PARYŻA. Ambasada rosyjska. SAZONOW,

(w składzie 6 tysięcy ludzi)

Oddział gen. BREBOWA, który odstąpił wraz grupą Kijowską armji Ochotniczej, i który się posuwał wzdłuż DNIESTRU, przeszedł do prawego skrzydła polskiej armji w okolicy JAMPOLA na południe od MOHYLOWA PODOLSKIEGO i został przepuszczony za linię polskich wojsk na zasadzie umowy, zawartej z Nacz. p. D-twem polkrom. RUMUNI oddziału tego na swe terytorjum przepuścić nie chcieli. W oddziale tym znajdują się dużo oficerów, resztki oddziałów Galicyjskich strzelców, są kobiety, dzieci, dużo chorych na tyfus, olbrzymie tropy.

W Ministerstwie Spraw Zagranicznych dowiedziakem się, że oddział został rozbrojony. "Galiczanie" zostaną odesłanie do swego kraju, co zaś się tyczy przepuszczenia naszych żołnierzy i oficerów do gen. DENIKINA, to pertraktacje o tem z RUMUNJĄ są już rozpoczęte. Obawiam się, że w razie odmownej odpowiedzi RUMUNJI, zostaną oni internowani.

W tej sprawie robię starania. - proszę o instrukcje.

G. I. K. R. S. Ambasador rosyjski.

K U T I E P O W. -

4). 4). W.P. KUTIMOWY. Hotel BRISTOL. WARSZAWA z PARYŻA.

20/II.

Angli w tych dniach wyjeżdża do WARSZAWY dla nawiązania łączności z polskimi społecznymi organizacjami były członkowie

Prezj. R. Rady Państwa RODICZEW. Prosimy Państwa o okazanie mu wszelkiej pomocy.

S A Z A N O W.

PIŁSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PIŁSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

229
23

S T Y C Z E N 1920 r.

L U T Y 1920 r.

1). ~~.....~~ 3/I. PARYŻ.

1). Z WARSZAWY 3/II. Ambasada Rosyjska w PARYŻU .

Odpowiedź rządu na interpelację socjalistów w Sejmie w kwestji propozycji pokojowych bolszewików Polsce, fakt egzystencji których został potwierdzony przez przedstawicieli M.S.Zagr., została odłożoną do chwili powrotu z zagranicy PATKA.

2). ~~.....~~ K U T I E P O W .

Dyplomatyczne ~~.....~~

2). KUTIEPOW. Hotel BRISTOL . WARSZAWA. 4/II.

Z PARYŻA. w DZEMBIE pod KRAKOWEM resztki zostali uwolnieni. Proszę pomóc z PATKIEM i telegraficznie zaproponować konsulowi w PARYŻU wydanie wizy RODICZOWI i jego żonie, ponieważ wyjeżdżają oni do WARSZAWY.

M A K Ł A K O W .

3). KUTIEPOW. Hotel BRISTOL. WARSZAWA. 21/I.

3). Misja Rosyjska w WARSZAWIE. 17/II.

Z RZYMU. Proszę postarać się dać znać księżnie SZCZERBATOWEJ w NIEMIROWIE, gub. Podolska, że księżna ZOPJA BARIATINSKA prosi o pozwolenie wynajęcia w jej dużym domu 2 pokoi. Trafia się również kupiec a także i lekster również na dom. Zarządzający domami ZABIEŁKO prosi o instrukcje.

G I E R S I . Ambasador rosyjski.

4). 4). R.W.P. KUTIEPOW. Hotel BRISTOL. WARSZAWA z PARYŻA .

Z WARSZAWY.

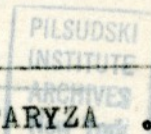
20/II.

W tych dniach wyjeżdża do WARSZAWY dla nawiązania łączności z polskimi społecznymi organizacjami były członek Rady Państwa RODICZEW. Prosimy Pana o okazanie mu wszelkiej pomocy.

S A Z A N O W .

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

364556

22.
23.

S T Y C Z E N 1 9 2 0 r.

1). Z WASLUI wia PSO do PARYZA. 3/I. PARYZ.

AMBASADA. MINISTER. PARYZ. Telegrafuję TAGANROG.

Z powodu kilku wypadków DZUMY, zarejestrowanych w guberni
nji Podolskiej, w okolicach CHOCIMIA, rząd Rumuński zam-
knął zupełnie granicę lądową z ROSJA.

P O K L E W S K I.

2). TAGANROG dn. 10/I. 1920 -

Dyplomatyczne TAGANROG.

Telegrafuję Paryż.

Internowani w DEMBIE pod KRAKOWEM rosjanie zostali uwol-
nieni. Ostatnia grupa 150 ludzi, wśród których jesz 118
wojskowych przybyła do WARSZAWY.

K U T I E P O W.

88

3). KUTIEPOW. Hotel BRISTOL. WARSZAWA. 21/I.

Pierwszy punkt należy rozumieć w tym sensie, że stanowis-
ko kanoniczne Kościoła Prawosławnego w POLSCE w żadnym raz-
zie nie może być zmienione inaczej, niż.....jak
Wszechrosyjskiem ustanowieniem Soboru co może być dokonać
nem li tylko po wznowieniu stosunków z Patryjarchą, i
Wszechrosyjskim Soborem.

Terytorjalne zmiany granic z punktu kanonicznego określa-
jącego znaczenia nie mają.

S A Z A N O W.

4). PARYZ. Ambasada Rosyska. KUTIEPOW.

Z WARSZAWY.

Anglicy prowadzą pertraktacje z polskim Ministerstwem
Skarbu, o zakupienie na Polesiu lasu rządowego koło
OZIERIN przy wpadnięciu STWICZI do PRYPECI dla.....

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

36566

4/ XII. 1919. z Warszawy.

11/I. 1920. z PARYŻA do WARSZAWY. KUTIEPOWU.

SARAZONOW. Ambasada rosyjska w PARYŻU.-

Ministerstwo wyznacza prosi o powiadomienie naszych biskupów: 1/. do odbudowy wszechrosyjskich Cerkownym Soborem i nasze rozgraniczenie przez Polskę, niemożliwym jest kanonicznie określić sytuację kościoła prawosławnego w Polsce jak prawne tak i terytorjalne.

2/. Należy powstrzymać się od udziału w Soborze zwołanym przez rząd Polski.

3/. Na Warszawską Katedrę Paryjską mianowanym był arcybiskup SERAFIM TWERSKI do przybycia którego z Rosji Sowieckiej, rząd dyjecezą był oddany WŁODZIMIERZOWI BIAŁOSTOCKIEMU.

Wobec sprzeczności poglądów o tem, że wojska nasze i polskie zetknęły się w okolicach SARAZONOW, robię starania przez M.S.Z. na podstawie jednolici działania, otworzyć bezpośrednią komunikację na tym odcinku.-

KUTIEPOW.-

Z Paryża. 7/XII. 1919.

WARSZAWA. KUTIEPOWU.

Proszę o telegraficzne powiadomienie przyczynach uwięzienia byłego gen. AGAPIJEWIA i dopomoże do uwolnienia go.-

SARAZONOW.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

367
366

4/XII.1919.Z Warszawy.

SAZONOW.Ambasada rosyjska w PARYŻU.-

Powiadamiam że odpowiedzią stanowczo odmownie w daniu wiz paszportowych na wjazd do Rosji Południowej dla paszportów jak rosyjskich tak i zagranicznych, które były w tym celu wizowane w tutejszej Misji Zagranicznej.-

KUTIEPOW.

6/XII. Z Warszawy.1919.

TAGANROG.

Wobec sprawdzenia pogłosek o tem, że wojska nasze i polskie zetknęły się w okolicy PŁOSKIROWA, robię starania przez M.S.Z. by na podstawie jedności działania, otworzyć bezpośrednią komunikację na tym odcinku.-

KUTIEPOW.-

Z Paryża.7/XII.1919.

WARSZAWA.KUTIEPOWU.

Proszę o telegraficzne powiadomienieo przyczynach uwięzienia byłego gen. AGAPIEJWA i dopomóc do uwolnienia go.-

Cytuję swój list 128: Na wypadek gdyby znalezienie zastępcy na miejsce ISKRIKIEGO przedstawiało duże trudności i wobec tego że czas SAZONOW. już została rozpoczęta, pozwalam sobie, porozumiewać się z ISKRIKIM właścicielem kancelii

Generalnego księcia BIEZOWIEZSKIEGO, który chwilowo jest moim pomocnikiem, jako człowieka pod wszelkimi względami odpowiedniego i mającego warunki miejscowe.-

Residerium KUTIEPOW

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

367
PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

10/XII.19.Z Warszawy.

PARYŻ.SAZONOW.Ambasada rosyjska.

PADEREWski również ustąpił.PIĘSIEDZKI poręczył sformo-
wanie gabinetu posłowi do Sejmu - SKULSKIMU, jednemu z lide-
rów partji Zjednoczoną Narodowe.Ministrem Spraw Zagr.ma się
być PATEK.Przy sobie ma wraza małżonkowie PASIA KRAKOWA, które-
go rodzice zostali rozstrzelani.

KUTIEPOW.

16/XII.19.Z Paryża.

10/XII.Z Warszawy. 1919 r. Do PARYŻA.SAZONOWU.
WARSZAWA.KUTIEPOWU.

TRETIAKOW telegrafuje: Warszawy otrzymanem od Sztabu General.
Z powodu trwającego /nieporozumienia ?/ polskich narodo-
wego i wojennego komitetów, proszę o wyjaśnienie u rządzie
polskiego z którym z nich mamy wejść w porozumienie. Na tej
Wyżej wzmiankowanj przyjazd oficjalnego przedstawiciela
desiderium.-

20/XII.1919. Z Warszawy. przez niego wykonana nie zostało.
SAZONOW.Ambasada rosyjska w PARYŻU. KIKINA odpowiedział odmow-

Cytuję swój list 123: Na wypadek gdyby znalezienie zastęp-
cy na miejsce ISKRICKIEGO przedstawiało duże trudności i wo-
bec tego że czas nagli i sprawa już została rozpoczęta, poz-
walam sobie, porozumiewszy się z ISKRICKIM polaćić konsula
Generalnego księcia MEZCZERSKIEGO, który chwilowo jest moim
pomocnikiem, jako człowieka pod wszelkimi względami odpowied-
niego i znającego warunki miejscowe.-

Desiderium KUTIEPOW.

368

26.
10/XII. Z WARSZAWY. 1919 r.

SAZONOW, Ambasada rosyjska w PARYŻU.
PARYŻ, Ambasada rosyjska.

Do WARSZAWY przybyła matka SAWINKOWA, Zofja Aleksandrowna, która uciekła od bolszewików. Prosi ona o powiadomienie syna o nadzwyczaj trudnych warunkach materialnych, w których się znajduje. Przy sobie ma w ruku małoletniego PAWEŁA KRAKOWA, którego rodzice zostali rozstrzelani.-

KUTIEPOW.

10/XII. Z Warszawy. 1919 r. Do PARYŻA. SAZONOWU.

SAZONOW, Ambasada rosyjska w Paryżu.
Wkrótce po przybyciu do Warszawy otrzymałem od Sztabu General. generał-majora AGAPIEJEW, znajdującego się w cytadeli, pawilon Nr.10, szereg listów z prośbą o pomoc i uwolnienie, które zostały skierowane do agenta wojskowego dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Według zebranych przez agenta wojskowego informacji, AGAPIEJEW służył u OSKIŁKO. Został wzięty przez Polaków do niewoli, wraz z dywizją na północ od RÓWNEGO na WOLYNIU. Otrzymał propozycję natychmiastowego opuszczenia granic Polski, co przez niego wykonanym nie zostało. Na propozycję wysłania go do armji DENIKINA odpowiedział odmownie, motywując tą odmowę obawą o swą przyszłość i różnicą swych poglądów z poglądami Armji Ochotniczej. Na oficjalne zapytanie wojskowego agenta o przyczynach uwięzienia AGAPIEJEW Sztab Gen. odmówił dania jakichkolwiek informacji w tej sprawie. Ze źródeł informacyjnych agentury wyjaśnia się, że AGAPIEJEW został wtrącony do więzienia na podstawie oskarżenia go przez polskich oficerów, jako sprawcę torturowania Polaków i Rosjan na rozkaz OSKIŁKO.-

KUTIEPOW.

24/IX.1919.Z Warszawy. do ARCHANGIELSKA.

SAZONOW. Ambasada rosyjska w PARYŻU.

Przybył tutaj w roli stałego przedstawiciela FINLANDJI jako pełnomocnik-były podpułkownik naszego sztabu generaln. który służył w MOHYLOWIE w kwaterze głównej, nazwisko jego - GELLEMBIUGELmoge przy pierwszej okazji zawrzeć z nim oficjalne stosunki.-

nie są bardzo utrudnione. KUTIEPOW. Armia i ludność są zachowane. Główni mieli to punkty i pro-

29/XII.1919.Z Warszawy.

SAZONOW. Ambasada rosyjska w Paryżu. Akcja band czerwonych

Po długich prośbach ustnych i na piśmie, dziś nareszcie otrzymałem odpowiedź od Szefa Ministerstwa, lecz niestety odmowną, że Komitet Narodowy opiekuje się li tylko osobami cywilnymi, i pełni funkcje konsulatu, a komitet wojskowy zajmuje się sprawami wojskowych.

TARGOWSKI, który nazywa siebie "Generalnym Komisarzem na Syberji" nie uważał za stosowne poznać się ze mną przed wyjazdem. Powinien on przybyć na miejsce w końcu Stycznia. Na dwa tygodnie przedtem przyjedzie do IRKUCKA jego sekretarz OSTROWSKI.

KUTIEPOW.

31/XII. Z Bukaresztu. 1919 r.

Ambasada rosyjska w PARYŻU. do gen. SZCZERBACZOWA.

.....zapewnik rząd CZESKI podtrzymał PETLURĘ o czym, jak również o Brygadzie wiem od PETRUSZEWICZĄ osobiście.-

Na podstawie umowy zawartej z Galicjanami można wykozrystać Brygadę dla DENIKINA, tę myśl mi poddał Petruszewicz wyjechał do PRAGI, skąd miał wyjechać na południe Rosji.-

POKLEWSKI.

PIESUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIESUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

2/XII. Z MOKOŁAJOWA do ARCHANGIELSKA.

Do gen. MILLERA.-

Operacyjna.: Piętnastego Czerwoni zajęli OMSK. Dwudziestego wyszli na linię WOROBYA - PETROWA - WOZNESENSKA - KRACZIW - KUPIWINO o 200 wiorst na wschód. Wojska są zmęczone stałą walką z przeważającymi siłami nieprzyjaciela. Warunki kompletowania, zaopatrzenia są bardzo utrudnione, lecz zarząd armią i łączność są zachowane KOKCZE.... Czerwoni zajęli te punkty, i prowadzą ofensywę na AKMOLIŃSK, SEMIRIECZJE. My zajęliśmy ABAKU-MOWSKAJA i posuwamy się na KOPAŁ. Akcja band czerwonych wewnątrz kraju coraz się potęguje.

Nr. 115. 29/XI.

Szef Sztabu Dacz. Dow. SACHAROW.-

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

371

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

Z WARSZAWY do RZYMU. Ambasada rosyjska. 16/XII.1919.

Z powodu konieczności dania informacji jakiemi warunkami możemy przeciwstawić w sprawie ustępstwa polakom Sw. Stanisława, proszę powiadomić mnieix telegraficznie z czego składa się majątek "polepapia" w LORETTO będzie miała miejsce i jaka jest ich terażniejsza wartość, również proszę dostarczyć mi drogą legalną z włoską walizą najważniejsze dokumenty tyczące się tej sprawy.

KUTIEPOW.

Z Warszawy do STOKHOLMU. 20/XII.1919.

Proszę zakomunikować księciu Aleksyndrowi OLDENBURSKIEMU w FINLANDJI: " Dawni uczniowie szkoły "Prawowiedow" w Piotrogradzie, zebrani 5/XII. w dzień swego Święta w WARSZAWIE, wspominają nieustającą troskliwość i opiekę WASZEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI o szkole "Prawowiedow" i proszą WASZĄ, CESARSKĄ, WYSOKOŚĆ' przyjąć wytazy głębokiej wdzięczności i także niugasającej nadziei na odrodzenie się drogiej nam szkoły.

"Prawowied" KUTIEPOW.-

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

372
373

6/XII.1919. Z Wiednia do WARSZAWY. KUTIEPOWU.- z PARYŻA.

Poselstwu potrzebną jest książka "Historja Ustroju Polski" KUTRZEBY w języku polskim, a także kopja pierwszej tablicy "Materjałów statystycznych", załączonej do projektu STOLEYPINA z roku 1909, o wprowadzeniu "Ziemstw" w "Kraju Zachodnim" /statystyka ludności 9 gubernji./

(Завяном Краю)

Proszę przesłać przez GORŁOWA lub w inny sposób jaknajprędzej książkę KUTRZEBY i kopję tablicy, jeśli takowa się da odszukać w miejscowych bibliotekach.

B A S I L I.

20/XII.1919. Z RZYMU do WARSZAWY.

Św. Stanisław składa się z kościoła i domu, część którego przeznaczoną jest na przytułek, część zaś jest wynajętą pod prywatne mieszkania. Mieszkania te dają dochód około 25 tysięcy lir rocznie, budynki są zaasekurowane na 362.000 lir, w banku są złożone kapitały na ogólną sumę około 64.000 lir. "Operacja" sprowadza się do prawa na coroczny dochód w tysiąc trzysta lir i do kapitału w banku na 9900 lir. Majątku ruchomego a LORETTO widocznie niema. W archiwum Poselstwa niestety niema żadnych dokumentów mających związek z Sw. Stanisławem. Posyłam Panu z włoską ~~wsk~~ walizą kopje z kilku dokumentów, przedstawionych przez SKIRMUNTAŁA posłowi, są one bezwarunkowo miarodajne, lecz jednostronne.

P E R S I A N I.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

373

32
31

Z MIKOŁAJOWA do TAGANROGU.- 15/XII.1919.- Do gen.DENIKINA.

ANAPRA bezwarunkowo zwraca nam wszystkie statki do łamania lodu oprócz dwóch czasowych i Bałtyki. Można zwrócić już Panu : MIKULĘ i ILJA MUROMIEC. Umówić się co do szczegółów można przez LONDYN na ręce KEDROWA. Proszę o odpowiedź na treść mej depeszy Nr.2325 o działach i minach floty.-

Generał MILLER.-

Z MIKOŁAJOWA do TAGANROGU.19/XII.1919. Szef Sztabu Południa.

W dodatku do mego telegramu Nr.10/7609 komunikuję:

" Jeśli stawia się do Waszej dyspozycji z LONDYNU - kapitan RAZUMICHIN, jest to dezerterski, który zbiegł z MURMAŃSKA, jak również porucznik KOCIUBIŃSKIJ, który dezerterski z Kraju Północnego, i podporucznik ALTSZTEIN.10/8030.

Szef Sztabu Armii Północnej

KWIECINSKIJ.

Generał M I L L E R.-

Z BUKARESZTU do TAGANROGU.12/XII.

5/XII. został sformowany nowy gabinet pod przewodnictwem WAJDY WOJEWOD, w skład tego gabinetu wszedł jako minister do Spraw Zagranicznych generał AWERESKO, co dowodzi zupełnej konsolidacji między przywódcami partji "Narodowej" i "R Transilwancami", którzy przedstawili
..... Do gabinetu wszedł również przedstawiciel Besarabji PELIKAN. Szczegóły nadeszły później.-

POKLEWSKI.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

4/XII.1919.Z WARSZAWY do BUKARESZTU.

Widziałem się w WARSZAWIE z Szefem Misji Angielskiej w RUMUNJI , generałem GRINELI , który jest bardzo dla nas życzliwy i obiecał swe poparcie w kwestji sprawy ewakuacji w BUKARESZCIE. Ja dokładnie poinformowałem go o tutejszej sytuacji rosjan.-

KUTIEPOW

16/XII.1919.Z Warszawy do Ministra Rosyjskiego w BUKARESZCIE.

Natychmiast po zetknięciu naszych wojsk z wojskami polskimi wystąpiłem tu z odpowiednim wnioskiem i z równoznaczną prośbą zwróciłem się do TABANROGU.

KUTIEPOW.

16/XII. Z WARSZAWY do BUKARESZTU,

Przypadkowe prześlizgnięcia się pojedynczych osób są zawsze możliwe. Jednakże żadna wiza , ani też paszport nie bywają wydawane bez poprzedzającej wydanie - kontroli wojskowej która zostaje zorganizowaną przez naszego agenta wojskowego. Ani TOZMACZOW ani BUJNICKI nie otrzymali ani wiz , ani paszportów. W spisach osób, które były zarejestrowane w Misji ich niema i nie są znani. Co się zaś tyczy GRIGORA JEWY to Misja wydała mu paszport, za Nr.396 jako podesauka, Wojska Dońskiego. Paszport ten wydała mu Misja po przeprowadzeniu kontroli wojskowej, na podstawie zaświadczenia wydanego przez Szefa Dońskiej Komisji Ewakuacyjnej- esauka WASILJEWA.

KUTIEPOW.

(Greenly)

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

375

23/XII.1919.Z TAGANROGU do KONSTANTYNOPOLA.

Proszę natychmiast przesłać do Rosyjskiej Morskiej Bazy dla gen.SZRAMCZENKO nast.: "Wobec naglącej potrzeby statków dla bardzo ważnego transportu, proszę wydać bezzwłoczny rozkaz wszystkim statkom znajdującym się w KONSTANTYNOPOLU , o natychmiastowym powrocie do NOWOROSYJSKA.

Nr.4336/4042.Za Szefa Zarządu Handlu i przemysłu

H E F D I N G."

N E R A T O W.

27/XII.1919.Z Warszawy do BELGRADU.

Uprzedzam ~~do Belgradu~~ że do Misji może się zwrócić obywatel rosyjski CYBULSKI , który wyjechał stąd przez WIEDEN , BELGRAD i KONSTANTYNOPOL, za paszportem zagranicznym dla agitacji Ukraińskiej na KUBANI.

Należy zarządzić odpowiednie środki w TAGANROGU.

K U T I E P O W.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York
376

Z TAGANROGU do WARSZAWY. KUTIEPOWU. -1/XII. 1919.-

Proszę zrobić starania dla uwolnienia internowanego
 przełożonego klasztoru LEK..... i mnicha TICHONA SZKRA-
 SOWA, i wyrobienia ~~pozwolenia~~ wyjazdu do kraju. Zostali oni aresztowa-
 ni w maju przez Polaków w klasztorze ~~w~~ BERESTOCZKIE..
 KOZACKIE MOGIŁY i zostali widocznie wysłani do ŁUCKIE-
 GO więzienia.
 Minister dodał, że w razie by który
 z oddziałów ukraińskich i sokoł przedostał się przez gra-
 nicę Rumuńską, to zostanie on natychmiast rozbrojony.
 Powiedział mi również minister że prawdopodobnie Rumunja
 będzie zmuszona dać przytułek samemu PETLURZEN i niewiel-
 kiej ilości jego oficerów z jego najbliższego otoczenia,
 wobec tego że oddziały Galicyjskie przechodzą na stronę
 DENIKINA, zaś reszta wojsk PETLURZY prawdopodobnie rozpro-
 szczy się po swych wsiach przy dalszym posuwaniu się na-
 szych wojsk.-

Kopja do Paryża. POKLEWSKI.-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

377
PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Z BUKARESZTU do TAGANROGU. 29/ ?

Minister do Spraw Zagranicznych upewnił mnie , że nie może być nawet mowy o przepuszczeniu wojsk ukraińskich na terytorjum Rumuńskie, ~~wobec czego~~ ^{ze względu na to} że Rumunja wobec trudności aprowizacyjnych nie może zabezpieczyć żywnością tak dużej ilości ludzi. Minister dodał , że w razie by który z oddziałów ukraińskich i zdołał przedostać się przez granicę Rumuńską, to zostanie on natychmiast rozbrojony.

Powiedział mi również minister że prawdopodobnie Rumunja będzie zmuszoną dać przytułek samemu PETLURZE i niewielkiej ilości ~~jego~~ oficerów z jego najbliższego otoczenia, wobec tego że oddziały Galicyjskie przechodzą na stronę DENIKINA, zaś reszta wojsk PETLURY prawdopodobnie rozproszy się po swych wsiach przy dalszym posuwaniu się naszych wojsk.-

Kopja do Paryża. P O K L E W S K I.-

RODZKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

RODZKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

378
RODZKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Z VASLUI przez ODESE do TAGANROGU. 15/X. 1919.

TAGANROG. DO Szefa Zarządu Spraw Zagranicznych NERATOWA.-

Szef Biura Francuskiego , który przyjechał tu z KAMIENCA PODOLSKIEGO zakomunikował ~~mi~~ konfidencjalnie, że w Kamieńcu Podolskim w związku ze zbliżaniem się do tego miasta wojsk gen. DENIKINA, panuje zupełny zamęt. Autorytet PETLURY upadł całkowicie, elementy bolszewickie podnoszą głowy, współczuje im Prezes Rady Ministrów MARPOC. Został wykrytym zamach na życie PETLURY. Kursują uporne wersje o zamordowaniu PETRUSZEWICZA. Wojska Galicyjskie, za wyjątkiem niektórych dowódców i kilku nieznaczających oddziałów, odmawiają posłuszeństwa..... Wszystko wyżej wymienione każe temu francuskiemu oficerowi przypuszczać że te-
różniejsze okoliczności ogromnie sprzyjają naszym wojskom,
które mogłyby w jaknajkrótszym czasie zająć KAMIENIEC PODOL-
SKI, który już się przygotowuje do ewakuacji.-

W razie nieprzychylniej odpowiedzi , Entente grozi RUMUNOM serwowaniem stosunków, odwołaniem delegatów Rumuńskich z

POKLEWSKI.-

..... Konferencji i Misji Ententy z Bukaresztu. Oprócz tego Rumunja straci prawo na podtrzymanie Ententy w kwestji jej granic i na uznanie przez Konferencję jej prawa ultimatum tymczasem w Rumunji prasa postępową pisze w dalszym ciągu o niemożliwości przyjęcia warunków Ententy. W tutejszych kołach politycznych przeważa zdanie , że Rumunja musi dać na to swą zgodę. Największą przeszkodę stanowi pytanie , jaki gabinet podejmie się tego zadania, i ponieważ Ministerstwo , specjalnie wyznaczone dla oprowadzenia dekretów, podaje się teraz do dymisji z rządem w obrębie Sesji Parlamentu, a oponenty pragną by szybko przyjęcie warunków postawionych przez Entente na rządy obecny lub na BRATJANO.

PIŁSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PIŁSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PIŁSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

379

380

Z BUKARESZTU do ODESZY. 7/XII.1919.

DO TAGANROGU.

Telegrafuję do PARYŻA :

" 24 listopada tutejsi przedstawiciele rządów: amerykańskiego, angielskiego, włoskiego i francuskiego postawili rządowi Rumuńskiemu ultimatum w imieniu Rady Najwyższej, które wymaga przyjęcia w przeciągu dni ośmiu nast. warunków: przedewszystkiem usunięcia wojsk Rumuńskich z Węgier, na granicę rumuńsko-węgierską ustanowioną na Konferencji. Po drugie zgodę na utworzenie Komisji Ententy dla sprawdzenia sprawy rekwizycji poczynionych przez Rumunów na Węgrzech. Po trzecie podpisanie traktatu pokojowego z Ausrją i specjalnego traktatu podpisanego z czterema państwami co do ochrony ~~pa~~ prawa mniejszości narodowych w Rumunji.

W razie nieprzychylniej odpowiedzi , Ententa grozi RUMUNOM zerwaniem stosunków, odwołaniem delegatów Rumuńskich z Konferencji i Misji Ententy z Bukaresztu. Oprócz tego Rumunja straci prawo na podtrzymanie Ententy w kwestji jej granic i na uznanie przez Konferencję jej prawaultimatum tymczasem w Rumunji prasa postępową pisze w dalszym ciągu o niemożliwości przyjęcia warunków Ententy. W tutejszych kołach politycznych przeważa zdanie , że Rumunja musi dać na to swą zgodę. Największą przeszkodę stanowi pytanie , jaki gabinet podejmie się tego zadania, i ponieważ Ministerstwo , specjalnie wyznaczone dla opracowywania dekretów, podaje się teraz do dymisji z rozpoczęciem Sesji Parlamentu, a opozycja pragnęła by złożyć przyjęcie warunków postawionych przez Ententę na rząd obecny lub naBRATJANO.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

/dalszy ciąg/.

Z PARYŻA W każdym razie na stworzenie nowego gabinetu koniecznym jest parę tygodni czasu, wobec czego Przedstawiciele

włoski i francuski ~~przek~~ zwrócili przedłużenie się do swych rządów z prośbą ~~o przedłużenie~~ terminu ultimatum.

Włoski rząd /Włoskiy prawił / telegrafuje o tem do JUNE-

WICIA. Proszę wypowiedzieć POKLEWSKI. w WARSZAWIE.

WARSZAWA.

4/XI. 1919.

Z RYMU do WARSZAWY. K U T I E P O W U.-

Konsulat prosi o danie informacji o osobie WŁADIMIERA HESLER, który tu robi starania na pośrednictwem Hienji Wzwickiej w Warszawie o otrzymanie pozwolenia na przejazd przez WŁOSY i GSWĘ do Ameryki Centralnej.-

P R E S I A N I.

WARSZAWA do WARSZAWY. 4/XI. 1919.- z TAGANROGU.

Według naszych informacji przez Klasztor Poczajewskiego na Wołyniu, archimandryta WIFALIJ i proboszcz Bobru Wrodnieńskiego KAHOTIENSKIJ zostali przez polaków zatrzymani, wysłani do GALICJI. Dotychczas znajdują się jeszcze w więzieniu.

Proszę porozumieć się z rządem polskim Polakim i otrzymać dla nich pozwolenie na wyjazd do rejonu Kraju Ochotniczej.-

W E R A T O W.-

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

Z PARYŻA do WARSZAWY. 4/XI.1919.

O Pozwolenie z OMSKA na wyżej wymieniony projekt nie robić starań. Żadnych umów bez aprobaty rządu nie wolno zawierać. Naczelnik rządu/Werchownyj prawitiel/ telegrafuje o tem do JUDE-NICZA. Proszę wypowiedzieć się w tem samym sensie w WARSZAWIE.

SAZONOW,

4/XI.1919.

Z RZYMU do WARSZAWY. K U T I E P O W U.-

Konsulat prosi o danie informacji o osobie WŁADIMIRA NESLER, który tu robi starania za pośrednictwem Misji Włoskiej w Warszawie o otrzymanie pozwolenia na przejazd przez WŁOCHY i GENUE do Ameryki Centralnej.-

P E R S I A N I.

~~XXXXXXXXXX~~ do WARSZAWY. 4/XI.1919.- Z TAGANROGU.

Według naszych informacji przeor klasztoru Poczajowskiego na Wołyniu, archimandryta WITALIJ i probiszcz Soboru Brodnieńskiego KORCZYNSKIJ zostali przez polaków zatrzymani, wysłani do GALICJI. Dotychczas znajdują się jeszcze w więzieniu.

Proszę porozumieć się z rządem ~~polkim~~ Polskim i otrzymać dla nich pozwolenie na wyjazd do rejonu Armji Ochotniczej.-

N E R A T O W.-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

382

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Z 19/XI.19. Z ARCHANGIELSKA do TAGANROGU.-

Generałowie /generał-lejtnanty/: KWIECINSKIJ i BARANOW, sztabu gen. pułkownik BALJEW, pułkownicy: LUTOMSKIJ, SMIRNOW, WERNIKOWSKIJ, TROJANOW, BUEYJEW, GEJMAN, SIETKIN, sztabu gen. ppułkownik WOŁKOW, ppułkownicy: GRUZDDEW, JAKUBOWICZ i ZATURSKIJ zostali odkomenderowani na Syberję. PIMENOW, i kapt. AKIMOW odkomenderowani na Syberję. ELKAN, NOWACKIJ, GALENKOWSKIJ, SOŁOWJOW, SZ, POTOCKIJ, MARTYNOW, SMAKOWSKIJ, GOŁOSOW, ZYNSKIJ, ~~XXXXXX~~ kapitanowie: NESLANSKIJ, odkomenderowani na Syberję, BIAŁAŃ, GARC, KUZNECOW, GERUTZ,

SFRANETMAN

PIŁSUDSKI
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

S I E R P I E Ń 1919 r.

Z BIAŁOGRODU do TAGANROGU. 28/XI.1919.-

W związku z wywołanym w JUGOSŁAWJI zaniepokojeniem spowodowanym zajęciem ZARY przez oddział wojsk D'Annunzio i pogłoskami o dalszych jego agresywnych zamiarach, została tu ogłoszona przez rząd obwieszczenie, w którym rząd komunikuje o otrzymanych uspakajających wiadomościach co do ~~przebiegu~~ rachłego pomyslnego rozstrzygnięcia kwestji ADRYJATYKU, takowe ma całkowicie zadośćuczynić pragnieniom JUGOSŁAWJI. Oprócz tego w tem obwieszczeniu komunikuje się że poprzednio zarządzone środki ostrożności pozostają w mocy, ponieważ nie mają one charakteru zaczepnego.-

S T R A N D T M A N .-

2) z BELGRADU 28/VIII.

GORTOW — agent dyplomatyczny rosyjski ~~przebiegu~~
w WARSZAWIE. ~~ntix~~

MESEZERSKIJ przeł. o powiadomienie....

Jutro wyjeżdża do WARSZAWY jako przedstawiciel wojskowy Greckiego Naczelnego D-twa W.S.JU. upoważniony przy Rządzie Polskim, generał.....ROW z rodziną.
Jadą z nim trzech oficerowie z rodzinami. Przesiny o przygotowanie lokala w hot. BRISTOL

S T A N D T M A N .

384

PILSU
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSU
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

49.

S I E R P I E Ń 1919 r.

1) Z SEWASTOPOLA do PARYZA. 18/VIII. 1919.

SAZANOW. Ambasada Rosyjska. PARYZ.

Głównodowodzący wita dążenie do umocnienia dawnych przyjaznych stosunków między ROSJĄ a FRANCJĄ i gotów jest wierzyć w ostateczny zwrot w tym kierunku.

*успеху и посылки
назаний на место
и не притом...*

Dowodem tego służy odmowa Rządu Francuskiego w podtrzymaniu Rumuńskich i Polskich pretensji do terytorjum rosyjskiego: BESSARABJI, GALICJI WSCHODNIEJ, CHEŁSZCZYZNY i GRODNA i zerwania stosunków z PETLURĄ
.....według pogłosek do dnia dzisiejszego w miastach..
.....egzystują francuscy przedstawiciele.....

M E R A T O W .

2). Z BELGRADU 28/VIII.

GORŁOW - agent dyplomatyczny rosyjski ~~przekazał~~
w WARSZAWIE. ~~nie~~

MESZCZERSKIJ prosi o powiadomienie....

Jutro wyjeżdża do WARSZAWY jako przedstawiciel wojskowy Greckiego Naczelnego D-twa W.S.JU. upewnomocony przy Rządzie Polskim, generał.....ROW z rodziną.

Jadą z nim trzej oficerowie z rodzinami. Prosimy o przygotowanie lokalu w het. BRISTOL

S T A N D T M A N .

K U P I E P O W .

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

385
PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

386

Z WARSZAWY do PARYŻA. 13/X.1919.

Obiecane dwieście tysięcy franków przez Komitet Rosyjski dotychczas nie zostały otrzymane, lecz a conto tych pieniędzy zostały już zrobione wydatki.

Podług ogólnego ~~pol~~liczenia Rosjan znajdujących się w Polsce i podlegających natychmiastowej ewakuacji przed zimą, naliczono do czterdziestu tysięcy, z których dwadzieścia - wojskowi. Sytuacja bardzo wielu jest okropna. Wobec braku bezpośredniej komunikacji do KIJOWA, rząd Polski ofiarowuje dla ewakuacji dwa pociągi tygodniowo, z tranzytą przez Rumunję do GALACU na nast. warunkach: wzamian za to ewakuację polskich obywateli z Południowej Rosji tą samą drogą i zobowiązanie się Rumunów nie zatrzymywania polskich wagonów i ~~parix~~ lokomotyw.

Dla otrzymania takowej gwarancji i zgody na przepuszczenie tranzytowych pociągów przez Rumunję porozumiewam się z tutejszym posłem Rumuńskim. Otrzymałem dla tych pociągów opiekę i flagę Czerwonego Krzyża.

Przedewszystkiem proszę o danie POKLEWSKIEMU instrukcji w kwestji poparcia sprawy w BUKARESZCIE i po drugie porozumienie się z NERATOWYM dla zapewnienia wymaganej przez polaków wzajemnej ewakuacji polaków, wysłania statków do GALACU po uchodźców, i natychmiastowej asygnaty środków pieniężnych na ewakuację. Wzamian za trudną do otrzymania walutę zagraniczną proszę ^{wysłać} potrzebnych dla ewakuacji 500.000 rubli Romanowskich.-

K U T I E P O W .-

Warszawa dn. 8/IX. 20.

TELEGRAMY BEZ DAT.

19/IX.1919. Z WARSZAWY do BELGRADU.-

1) ~~ambasadorowi~~ ~~ambasadorowi~~ ~~ambasadorowi~~ GRONSKOMU, że
Konieczne jest wywołanie oficjalnego zapytania /zapros/
od ~~rosyjskiego~~ przedstawicielstwa rządu polskiego w Belgradzie.
Sprzyjająca nam odpowiedź została już tu przeze mnie przygotowana.

STRUWE.-

Ambasada Rosyjska w Konstantynopolu.

KUTIEPOW.-

/dalszy ciąg/

01 GŁOWNODOWODZACEGO.

"Proszę natychmiast przysłać do SEWASTOPOLA S A W I C Z A"

WRANGEL

SAWICZ wyjechał przez SALONIKI do...../?/.

2) Z KONSTANTYNOPOLA DO WARSZAWY.

Proszę zakomunikować jakim szyfrem powtórzoną została Pańska depesza nr. 123 adresowana do TRUBIECKIEGO.

NERATOW

3) Z SEWASTOPOLA DO WARSZAWY.

Proszę o wyjaśnienie nam wojennej i politycznej sytuacji POLSKI.

Proszę o trymanie nas au courant sprawy.

TRUBIECKI

4) Z PARYŻA DO WARSZAWY. GORJOW. Hotel BRISTOL

W dopełnieniu mego Nr. 3661. wazystką potrzebną bielizną, obuwie i mundurowanie wysyłam do GALACU w najkrótszym czasie.

BASILI

5) Z KONSTANTYNOPOLA DO WARSZAWY. Przedstawicielowi

rosyjskiemu.

Depeszą Nr. 2844 poręczoną agentowi wojskowemu o cwał plan ewakuacji oddziału BRADOWA.

Proszę o pomoc z Pańskiej strony w wyrobieniu przepustki dla ułatwienia pertraktacji z rządem

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

387

388

Warszawa dn. 8/IX. 20.

TELEGRAMY BEZ DAT.

NERATOW.

1). PARYZ. SAZANOWU. dla zakomunikowania GRONSKOMU, że na list jego Nr. 16, w kwestji wyjazdu do Ameryki, Głównodowodzący wydał nast. rezolucję:

"Przyłączono nie na czasie, delegację należy rozformować"

Proszę potwierdzić **STRUWE.** - Polskiemu, że Głównodowodzący

ambasada rosyjska w Konstantynopolu".

ambasada rosyjska w Konstantynopolu - i rozkazał DOLINSKIEMU

/dalszy ciąg/ obowiązku agenta wojskowego w POLSCE.

OD GŁÓWNODOWODZĄCEGO. NERATOW.

"Początek ~~natychmiast~~ przysłać do SEWASTOPOLA S A W I C Z "A"

7). Z PARYZA DO PRAGI. Delegat do Spraw rosyjskich.

SAWICZ wyjechał przez SALONIKI do...../?.

Wskazówek od gen. WILCZEWSKIEGO nie otrzymałem. Postar-

2). Z KONSTANTYNOPOLA DO WARSZAWY.

Proszę zakomunikować jakim szyfrem powtórzoną została

Pańska depesza za Nr. 123 zaadresowana do TRUBIECKIEGO.

przedstawił mi **NERATOW** BERNACKIEMU.

3). Z SEWASTOPOLA DO WARSZAWY.

Proszę o wyjaśnienie nam wojennej i politycznej sytuacji POLSKI.

Prosimy o trzymanie nas au courant sprawy.

znajduje się w **TRUBECKOJ** WARSZAWIE, w polskim więzieniu.

4) Z PARYZA DO WARSZAWY. GORŁOW. Hotel BRISTOL
W dopełnieniu mego Nr. 3661. Wszystką potrzebną bieliznę,
obuwie i umundurowanie wysyłamy do GALACU w najkrótszym
czasie.

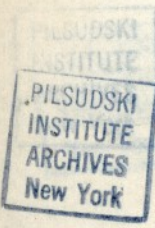
BASIL

5). Z KONSTANTYNOPOLA DO WARSZAWY. Przedstawicielowi
rosyjskiemu.

Depeszą Nr. 2844 poręczono agentowi wojskowemu opra-
cować plan ewakuacji oddziału BREDOWA.

Proszę o pomoc z Pańskiej strony w wyrobieniu przepust-
ki dla ułatwienia pertraktacji z rządem

STRUWE.

polskim.
/Kopje do Pragi, Bukaresztu i Sofji/

N E R A T O W.

6). Z KONSTANTYNOPOLA. Przedstawiciel rosyjski w
WARSZAWIE.

W odpowiedzi na ultimatum Rząd Rumuński doręczony dn. 30
TRUBIECKOJ prosi o zakomunikowanie:
Proszę potwierdzić Rządowi Polskiemu, że Głównodowodzący
zatwierdził pełnomocnictwo pułkownika DOLINSKIEGO w sto-
Polskiego
sunku do Nacz. Dow. ~~Rozkazem~~ i rozkazał DOLINSKIEMU
objąć pełnienie obowiązków agenta wojakowego w POLSCE.

N E R A T O W.

7). Z PARYZA DO PRAGI. Pełnomocnik do Spraw rosyjskich.
HERMANIUS prosi o zakomunikowanie:

Wskazówek od gen. WILCZEWSKIEGO nie otrzymałem. Dostar-
czenie stali w wymaganej ilości, podług mego zadania,
ma charakter czyste wojenny. Wypłata wszystkim.....
.....zupełnie nie podlega mej kompetencji. Całą sprawę
przedstawiłem na rozstrzygnięcie BERNACKIEMU.

B A Z I L I.

8). Z PARYZA . KUTIEPOW W WARSZAWIE.

Otrzymaliśmy wiadomości że Członek DUMY - S Z U L G I N
znajduje się w STANISŁAWOWIE, w polskim więzieniu.
Bardzo proszę sprawdzić pęgi i użyć wszelkich
środków, by mu pozwolone wyjechać do CZECH lub SERBII do
kąd on pragnie wyjechać.

M A K Ł A K O W.

9). DO KONSTANTYNOPOLA. Ambasada rosyjska.

MAKŁAKOWU dla SZECZERBACZOWA. Nr. 2711.
Lądowi i morscy oficerowie armji północnej powinni
być tu skierowani.
.....tutaj nie jest potrzebny.
19 kwietnia.....

STRUWE.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

/ dalszy ciąg /
10). Z BUKARESZTU . Nr. 98 w 270
Ambasada rosyjska w PARYZU.
Ja telegrafuję Paryż " communitas" ~~.....~~

W odpowiedzi na ultimatum Rząd Rumuński doręczył dn. 30 listopada Przedstawicielom Ententy notę o charakterze li tylko polemicznym, nota ta wyraża propozycję..... usług Rumunii i powtarza argumentacje, za pomocą których rumun i już raz starali się dowieść niesprawiedliwości....
.....żądań Ententy.. W końcu noty rząd Rumuński zawiadamia o podaniu się swojemu do dymisji i prosi o odroczenie terminu ultimatum, by mieć czas na sformowanie nowego gabinetu.....po.....Przedstawiciele Ententy tekst noty był potem cokolwiek zmieniony.....wyżej wymienieni przedstawiciele uważają teraz za możliwe robić starania u swoich rządów o przedłużenie ultimatum,pogłoski że polemiczny charakter tej części noty.....od gabinetu ministrów, który podał się do dymisji.
W tutejszych kołach politycznych panuje przekonanie iż koniecznością jest poddać się żądaniom Ententy, lecz wobec tego, że grupy które podzielają to zadanie nie są skonsolidowane, więc nie wytworzyła się taka ministerska kombinacja, która by mogła przyjąć warunki zawarte w ultimatum.....trzeba dołożyć wszelkich starań by przeszkodzić sformowaniu gabinetu któryby się wyrzekł polityki przeciwstawiania się Entencie.

P O K L E W S K I 41 Nr. 151.

11). KUTIEPOW. WARSZAWA Z PARYZA.
Na prośbę gen. DENIKINA i.....KOŁCZAKA od początku 1919 r. jako Minister Spraw Zagranicznych stałem na czele wszystkich naszych dawnych zagranicznych instytucji i koordynowałem ich pracę w celu odbudowy naszej WIELKIEJ ROSJI, do którego to celu wszyscyśmy dążyli.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

/dalszy ciąg/

Po ziozeniu władzy przez DENIKINA i ja również uważam za swój obowiązek uczynić to samo i odmówić się o pełnienia funkcji, które pełniłem przez rok ubiegły. Dziękuję jaknajserdeczniej wszystkim współpracownikom Ministerstwa Spraw Zagranicznych, proszę ich w razie jakichś wątpliwości w dalszej pracy zwracać się do starszego z posłów M.N. GIERSA. Z całego serca życzę współpracownikom moim pracować w dalszym ciągu owocnie dla odbudowy ROSJI, w której odrodzenie wierzę głęboko.

S A Z A N O W.

MARJI WIEDOROWNY SZLEGEL, która jedzie z BELGRADU do

12). Z MIKOŁAJOWA DO TAGANROGU Nr. 263 w 36 11

Mikołajow Sztab.

Podporucznik RADZIWANOWICZ z PIATIGORSKA zawiadamia przez radjo o swej prywatnej korespondencji.

Generał MILLER.

10). KUTIEPOW. HOTEL BRISTOL. WARSZAWA Z PARYZA.

13). Dyplomatyczne . Z WARSZAWY....

Obaj kapłani zostali uwolnieni. WIT.....IJ wyjechał na południe ROSJI, KORCZYNSKIJ zaś osiedlił się w BIAŁYMSTOKU.

KUTIEPOW.

14). PRAGA. KUTIEPOW . Szef rosyjskiej Misji Dyplomatycznej. WARSZAWA.

STRADTMAN Proszę przesłać Nr. 1309 do Sztabu

STRADTMAN prosi o zakomunikowanie Do Zarządzającego Ministerstwem Oświaty MALININA

w razie jego nieobecności do jego Zastępcy.

Uniwersytet w BELGRADZIE otwiera nowe fakultety: teologiczny, medyczny, weterynaryjny i agronomiczny.

Rosyjskie poważne siły naukowe zostałyby przyjęte bardzo chętnie dla organizacji i pracy.

Proszę mi zakomunikować imiona kandydatów, z krótkim życiorysem i wynotowaniem ich prac naukowych, po rozpatrzeniu których Uniwersytet zwróci się do

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

49.
50
/dalszy ciąg/

nich z osobistym zaproszeniem.

Na egzystujące już fakultety: prawny, filozoficzny i technologiczny profesorowie rosyjscy, którzy chcieliby wykładać takie, zostaliby również przyjęci.

Liczę na Pańską pomoc w tej kwestji.

R A F L A K Y agent dyplomatyczny rosyjski.

15). BELGRAD

Agent dyplomatyczny rosyjski w WARSZAWIE.

Proszę o przyśpieszenie pozwolenia wizowania paszportu MARJI FIEDOROWNY SZLEGELL, która jedzie z BELGRADU do POLSKI do męża.

Misja Polska zainterpelowała w tej kwestji swe Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

STRADTMAN minister rosyjski /poseł/.

16). KUTIEPOW. Hotel BRISTOL . WARSZAWA z PARYZA.

Telegrafuję do NERATOWA.

Ze swej strony uważam za pożądane zachować bawełnę w naszych rękach na potrzeby moskiewskiego przemysłu na chwile uwolnienia Moskwy przez armję ochotniczą.

S A Z A N O W .

17). MIKOŁAJOW. Admirał GERASIMOW.

Na Nr. 3280. Proszę przesłać Nr. 1309 do Sztabu Floty dla.....

Generał M I L L E R

Z KONSTANTYNOPOLA do PARYŻA. MAKŁAKOWE.

SZCZERBACKIEGO

Raptowny wyjazd i opuszczenie swego stanowiska w KONSTANTYNOPOLU w chwili ewakuacji z Rosji Południowej kompletnie zdeskredytowały go w oczach jak Rosjan tak i cudzoziemców. Z tego powodu wynikła konieczność usunięcia go od pełnienia obowiązków Szefa Rosyjskiej Misji w KONSTANTYNOPOLU. Wobec tego że stanowisko Szefa Misji w KONSTANTYNOPOLU jest specjalnie ważnym i odpowiedzialnym, a NERATOW musi być dyplomatycznym przedstawicielem najwazniejszym w tem mieście. Podaję do wiadomości i proszę uprzedzić o tem SZCZERBACKIEGO.

S T R U W E.

Z SEWASTOPOLA przez WASLUI do PARYŻA. MAKŁAKOW.-

Na Nr.209,210,212: " Proszę zakomunikować GERMANTUSU
Na Nr.3512,: statek " UNI " może być już wysłany do Sewastopola . Na Nr.3520; statek "OMSK" na ODESE . Na Nr.3254: trzycalowych pocisków nie wysyłamy dwudziestego siódmego marca

[Handwritten signature]

Z WARSZAWY do TAGANROGU.

Telegrafuję do Paryża: "Przystąpiwszy do rozpatrzenia kwestji wyborów przedstawicieli od Kresów Wschodnich, Sejm przyjął opracowany projekt większości Komisji Konstytucyjnej, podług którego, przedstawiciele ~~na~~ KRESÓW będą wybierani : jeden na piędziesiąt tysięcy ludzi.

Kryzys ministerjalny przeciąga się. Wszyscy ministrowie za wyjątkiem PADEREWSKIEGO, podali się do dymisji. Socjaliści domagają się i jego dymisji a również pokoju z bolszewikami.-

KUTIEPOW.-

Kwalewski
monument